

ضرورت آسیب‌شناسی دستگاه‌های فاقد عملکرد مطلوب

مهدي شليله

عضو جامعه حسابداران رسمي ايران

امور اقتصادی و دارائی و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، رئیس کل بانک مرکزی و دو نفر از وزرا به انتخاب هیئت وزیران می‌باشد و این فرآیند نیز به تأثیرگذاری و اخذ نظرات وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های ذیربط کمک می‌کند.

در جامعه حسابداران رسمی ایران به لحاظ رعایت مصالح کشور و جلوگیری از انحصارطلبی، به گونه‌ای در قانون و مقررات موضوعه تعریف شده، اختیار گرفتن اعضای جدید نیز به عهده هیئت دیگری بنام هیئت تعیین صلاحیت حسابداران رسمی است که در ساختار هیئت مزبور نیز ریاست آن با یکی از مدیران ذیصلاح وزارت اقتصادی و دارائی و سایر اعضای آن با احکام صادره ایشان از اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران انتخاب می‌گردند. لذا در این حوزه نیز تصمیمات با جمع نظرات طیف گسترده‌ای اتخاذ می‌شود که در حوزه حسابرسی ذی‌علاقه و صاحب صلاحیت می‌باشند. علاوه بر موارد فوق، به نظر می‌رسد بموجب قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران رسمی ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی و اساسنامه تشکیل جامعه حسابداران رسمی ایران در بیش از ۳۰ مورد دیگر، اتخاذ تصمیمات در جامعه حسابداران رسمی ایران به نوعی به مداخله و اتخاذ تصمیمات وزارت امور اقتصاد و دارائی (به اشکال مختلف از قبیل تصویب آئین‌نامه یا دستورالعمل‌ها، ابلاغ یا

تنفیذ آنها توسط وزیر یا معرفی نماینده) متصل شده است که این اقدامات نیز حاکی از سهیم بودن وزارت امور اقتصادی به عنوان نماینده اصلی دولت در تصمیم‌سازی در جامعه حسابداران رسمی ایران می‌باشد.

حال، با توجه به جمیع مسائل مطروحه فوق، باید دید که چه ضرورت‌ها یا نارسائی‌هایی در عملکرد حوزه حسابرسی مستقل و بازرسی قانونی در کشور، بوجود آمدن یک واحد ناظر جدید را طلب می‌کند و آیا این ضرورت ناشی از عملکرد ضعیف یا نادرست تشکلهای و یا سازمان‌های موجودی است که در حال حاضر در اداره جامعه حسابداران رسمی نقش دارند یا اینکه اهداف جدیدی قرار است برای آن تعریف شود.

اصولاً در کشور ما، دیدگاهی شکل گرفته که به محض اینکه یک دستگاه یا تشکیلاتی، مسئولیت‌های خود را به نحو مطلوب انجام نمی‌دهد یا انتظارات را تأمین نمی‌کند، در کنار آن یک نهاد ناظر تشکیل می‌شود. در حالی که به نظر می‌رسد باید برای رفع مشکلات آن دستگاه یا تشکیلات که از عملکردش رضایت وجود ندارد آسیب‌شناسی لازم صورت گرفته و علل نرسیدن به اهداف تعریف شده آن، مورد بررسی قرار گیرد. وجود نهادهای ناظر متعدد نه تنها به نتایج مطلوب عملکرد دستگاه کمک نمی‌کند بلکه مانع از چابکی و سهولت در عملکرد آنها و تعدد تصمیم‌گیرندگان در سطوح بالا می‌شود. همچنین مدیران نهایی

که مسئولیت پاسخگویی را دارند نهایتاً تداخل مسئولیت‌ها را عامل اصلی در نرسیدن به اهداف اعلام می‌کنند. به نظر اینجانب، جامعه حسابداران رسمی ایران، به عنوان بالاترین متولی تنظیم امور و اعتدالی حرفه حسابداری و حسابرسی در کشور است و ساختار آن به گونه‌ای تعریف شده که در عمل، واحد هیئت‌عالی نظارت آن، ارتباط این تشکیلات را با وزارت امور اقتصادی و دارائی را برقرار می‌کند که مسئولیت کلان امور حسابداری و گزارشگری مالی کلیه فعالیت‌های اقتصادی در سطح کشور است. ضمن اینکه مقامات ناظر دولت از جمله نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارائی، سازمان بورس و اوراق

بهدار و بانک مرکزی به موجب اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران در جلسات شورای عالی جامعه حضور فعال دارند و در اتخاذ تصمیمات شورای عالی جامعه حسابداران رسمی، سهیم و تأثیرگذارند.

از طرف دیگر، سازمان حسابرسی که خود یک دستگاه دولتی و تحت نظر وزارت امور اقتصادی و دارائی انجام وظیفه می‌نماید، نیز عهده‌دار تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی در کشور می‌باشد و عملاً جامعه حسابداران رسمی ایران، نقش تعیین‌کننده‌ای در تدوین و تصویب استانداردهای مذکور ندارد و استانداردهای حسابداری و حسابرسی تدوین شده پس از تصویب مجمع عمومی سازمان حسابرسی می‌رسد که متشکل از وزرای

وجود نهادهای ناظر

متعدد نه تنها به نتایج

مطلوب عملکرد دستگاه

کمک نمی‌کند بلکه

مانع از چابکی و سهولت

در عملکرد آنها و تعدد

تصمیم‌گیرندگان در

سطوح بالا می‌شود.